

במשנתנו, בין חלות שני נדרים זה על גבי זה, לבין חלות שתי שבועות זו על גבי זו.

יש נדר החל בתוך [על גבין] נדר.

ואין שבועה חלה בתוך [על גבין] שבועה.

כיצד?

אם נדר פעמיים בנזירות, וכגון שאמר: **הריני נזיר (1) אם אוכל** ככר לחם זה, וחזר ואמר **הריני נזיר אם אוכל** את הככר הזה, **ואכל** את הככר — הרי הוא חייב לנהוג שתי נזירות, בזו אחר זו, **על כל אחת ואחת** משתי אמירותיו "הריני נזיר". (2)

אבל אם נשבע פעמיים, ואמר: **שבועה שלא אוכל** ככר זו, וחזר ונשבע **שבועה שלא אוכל** ככר זו, **ואכל** —

רשות, יצא נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל, שאין הרשות בידו.

וכיון שכן למה לנו ללמוד דין זה מ"לא יחל דברו" דמשמע: אבל מיחל הוא לחפצי שמים!?

ומשנינן: **חד קרא** — "להרע או להיטיב" האמור בפרשת קרבן שבועת ביטוי — **למיפטריה מקרבן שבועה**, ועדיין לא ידענו שאף אינו עובר בלאו ד"לא יחל דברו", שהרי המיעוט נאמר בפרשת קרבן שבועת ביטוי.

וחד קרא — "לא יחל דברו" אבל מיחל הוא לחפצי שמים — **למיפטריה מן לאו דשבועה**, דהיינו מ"לא יחל דברו".

מתניתין:

חילוק נוסף בין נדר לשבועה מתבאר

שמשמש בחפץ לצרכו, כדי למלאות רצון בוראו].

1. המשנה שואלת כיצד יש נדר בתוך נדר, ועונה שיש נזירות בתוך נזירות.

ומבארים הראשונים שהיות ולמדנו את הדין שיש נדר בתוך נדר מנזירות, מביאה המשנה את מקור הדין.

2. רוב הראשונים מבארים שחייב על כל אחת ואחת, כוונת הדברים היא שצריך לנהוג שתי נזירות.

אך הרמב"ן מבאר כפשוטו, שאם עבר על נזירותו לוקה שתיים, על כל אחת ואחת מנזירותיו.

והקשה הר"ן מהגמרא להלן, האומרת שהוא

בהדיא פעולה, אין הוא אסור אלא בהנאה מן החפץ, ראה שם.

ביאור דבריו: בתחילה סבור היה הר"ן שאין לאסור פעולה או אף חפץ לפעולה, אלא כשהפעולה הנאה היא לאדם, ומתוך הר"ן שיכול לאסור אף בלי הנאה.

והטעם שהיה סבור הר"ן שאין הוא יכול לאסור אלא הנאה, הוא כפשוטו משום שדין הנדר הוא שהדבר נאסר על האדם או על אחר, שהוא או אחר לא יקבלו איזה דבר מן החפץ, ולכן אם הוא נהנה מאותה פעולה נמצא שהאדם אכן קיבל דבר מן החפץ, אבל כשהוא עושה בצרור פעולה יבשה של זריקה, אין זה חשוב שהוא קיבל איזה דבר מן החפץ, [אלא שלפי פירוש זה, היה מקום לומר, שאף כי מצוות לאו "ליהנות" ניתנו, מכל מקום שימוש הוא